

NHỮNG BẤT LỢI CHO TOÀN THỂ GDPTVN VÀ LIÊN LUY GIÁO HỘI KHI KỶ LUẬT MỘT NHÂN SỰ CAO CẤP TẠI HẢI NGOẠI

Gia Đình Phật Tử Việt Nam, xuyên suốt gần một thế kỷ hiện hữu, vẫn luôn đặt nền tảng trên nguyên tắc *tập thể lãnh đạo – cá nhân phụ trách*, cùng với tinh thần *Bi – Trí – Dũng* để dìu dắt nhiều thế hệ thanh thiếu đồng niên bước vào con đường tu học, phụng sự Đạo pháp và Dân tộc. Trải qua bao thăng trầm, tổ chức đã giữ được mạch sống nhờ vào sự đồng lòng của hàng ngũ Huynh trưởng.

Thế nhưng, khi một nhân sự cao cấp – cụ thể là **Trưởng ban BHD GDPTVN tại Hải ngoại**, Huynh trưởng Cấp Dũng Quang Giải Huỳnh Kim Hóa– bị đưa ra kỷ luật, vấn đề không chỉ dừng lại ở một cá nhân, mà ảnh hưởng đến toàn thể cơ đồ của tổ chức. Đây là vấn đề cần được phân tích, nhận định và phản ánh một cách thấu đáo để thấy rõ những bất lợi có thể xảy đến cho GDPTVN và cho Giáo hội.

1. Về đoàn kết và sự ổn định tổ chức

Điều nguy hại đầu tiên là sự rạn nứt trong khối hải ngoại. **Văn bản Kiến nghị năm 2021** của BHD Hải Ngoại có chữ ký đồng loạt của BHD Hoa Kỳ, Canada, Âu Châu, Úc, và chính đương sự. Đây là bằng chứng cho thấy mâu thuẫn không riêng là **quan điểm cá nhân**, mà là **lập trường chung của nhiều châu lục**.

Nếu Hội đồng Kỷ luật chỉ xử lý một cá nhân mà bỏ qua bối cảnh tập thể, thì các BHD quốc gia dễ cảm thấy bị gạt ra ngoài, dẫn đến **phản ứng tập thể**. Kết quả là một nguy cơ song trùng cơ cấu: một bên tuân Nội lệ 2016 của HĐCD, một bên bám Cương yếu 2008 của các Đại hội hải ngoại. Song trùng hệ thống luôn đồng nghĩa với kéo dài chia rẽ, mất ổn định, và làm suy yếu sức mạnh toàn tổ chức.

2. Về tính pháp lý và chính danh

Nội Quy – Quy Chế 1964 không hề ghi nhận Hội đồng Huynh trưởng Cấp Dũng là cơ quan lãnh đạo tối cao. Việc HĐCD xử lý kỷ luật một lãnh đạo hải ngoại có thể bị phán bác là vượt quyền, thiếu cơ sở pháp lý.

Hơn nữa, đương sự nhiều lần không tham dự họp; Hội đồng vẫn tiến hành và ban hành quyết định. Về mặt thủ tục, đây được coi là bất tuân lệnh triệu tập, tuy nhiên cũng cần xét đến yếu tố đương sự có xin nghỉ sinh hoạt với Hội đồng trước đó. Bấy giờ về nguyên tắc công bằng, thiếu đối thoại trực diện sẽ làm cho quyết định kỷ luật bị nhìn như áp đặt, khó tạo sự đồng thuận.

Quan trọng hơn, vì các quyết định này được ban hành dưới sự “*thừa lệnh Viện Tăng Thống phê chuẩn*”, nếu khối hải ngoại đồng loạt phủ nhận, thì uy tín của Giáo hội cũng bị kéo vào vòng tranh chấp, làm giảm giá trị biểu tượng thống nhất.

3. Về sinh hoạt thực tiễn tại hải ngoại

Giải nhiệm một Trưởng ban đương nhiệm mà không có sự đồng thuận thay thế sẽ khiến các Ban Hướng Dẫn quốc gia lúng túng, Phật sự tê liệt, đoàn sinh mất chỗ nương tựa. Trong thực tiễn hải

ngoại, các Ban Hướng Dẫn thường gắn chặt với cá nhân lãnh đạo. Sự đổ vỡ niềm tin vào nhân sự cao cấp dễ lan rộng đến toàn bộ huynh trưởng cấp trung và cấp thấp.

Khi chúng kiến các bậc cao niên tranh chấp và kỷ luật lẫn nhau, lớp trẻ dễ nản lòng, mất lý tưởng. Đây là bất lợi lâu dài, vì tổ chức tồn tại nhờ vào sự kế thừa thế hệ. Một quyết định hành chánh có thể gây mất mát nhiều năm xây dựng niềm tin nơi đoàn sinh.

4. Về hình ảnh và uy tín tổ chức

Trong mắt cộng đồng Phật giáo và xã hội, việc một lãnh đạo cao cấp hải ngoại bị kỷ luật công khai sẽ bị diễn dịch như một minh chứng cho sự chia rẽ nội bộ. Thay vì hình ảnh “giáo dục – đoàn kết – phụng sự”, GDPTVN lại bị gắn với “mâu thuẫn – tranh chấp – quyền lực”.

Về bản chất, GDPT là một tổ chức giáo dục thanh thiếu niên. Khi những vấn đề kỷ luật được xử lý theo lối hành chính và công khai, thay vì giáo dục và hóa giải, thì tinh thần Phật giáo – vốn đặt trọng tâm vào hòa hợp, từ bi, và phương tiện khéo léo – bị tổn thương nghiêm trọng.

5. Về phương án lâu dài của cơ đồ GDPTVN và Giáo hội

Điều bất lợi lớn nhất là ảnh hưởng chiến lược. Trong bối cảnh hiện tại, GDPTVN đang cần tái cấu trúc, kết nối quốc nội – hải ngoại, củng cố thể đứng toàn cầu. Việc kỷ luật nhân sự cao cấp lại đi ngược xu thế, vì nó khơi sâu mâu thuẫn, khiến tổ chức dễ phân hóa thành hai dòng: một bên theo HĐCD, một bên theo BHD Hải ngoại.

Khối hải ngoại, vốn là hậu cứ lớn về nhân sự, tài lực và uy tín quốc tế, nếu phân hóa, thì Giáo hội cũng bị ảnh hưởng. Uy tín của Viện Tăng Thống sẽ bị đặt vào tình trạng khó xử: ủng hộ bên nào cũng gây tổn thương. Cơ đồ toàn thể, vì thế, bị lung lay tận gốc.

Thay Lời Kết:

Kỷ luật một nhân sự cao cấp hải ngoại – xét ở bình diện cục bộ – có thể đem lại cảm giác khẳng định kỷ cương(?). Nhưng nếu xét trên toàn diện, nó lại là con dao hai lưỡi: **được kỷ luật trong ngắn hạn, nhưng để lại mất đoàn kết trong dài hạn.**

Cái giá phải trả không những là sự tê liệt của một Ban Hướng Dẫn, mà còn là sự xói mòn niềm tin của đoàn sinh, sự phân hóa nội bộ, và sự suy yếu uy tín của Giáo hội. Đây là những bất lợi lớn lao, mà bất kỳ nhà lãnh đạo nào cũng phải cân nhắc trước khi đặt bút ký một quyết định.

Trong ánh sáng Phật giáo, kỷ luật không thể chỉ là biện pháp trừng phạt, mà phải được soi chiếu bằng *từ bi – trí tuệ – hòa hợp*. Nếu chỉ nhìn vấn đề ở góc độ “sai phạm cá nhân” mà không đối thoại để hóa giải mâu thuẫn cơ chế, tổ chức sẽ tự đánh mất mình trong vòng luẩn quẩn phân hóa.

Đây là lúc cần quay về với tinh thần *tập thể lãnh đạo – cá nhân phụ trách* trong đúng nghĩa Phật học: tập thể không loại trừ cá nhân, mà nâng đỡ và chuyển hóa cá nhân để giữ vững đại cuộc. Nếu không, hậu quả bất lợi sẽ không chỉ đè nặng lên một cá nhân, mà lên cả vận mệnh GDPTVN và Giáo hội trong tương lai.